

ÅRSRAPPORT 2025

Indhold

Beretning	3
Begivenheder	4
Er viceværter nøglen?	6
Nye værktøjer til implementering	9
Forskning	10
Publikationer	17
Samarbejde & netværk	18
Formidling	19

Tryk på ikonet og
følg os på LinkedIn.

Beretning

Året 2025 har været et vigtigt udviklingsår for forskningscentret, hvor vi har styrket vores fundament og arbejdet målrettet med vores rolle i udviklingen af tværsektoriel sundhedsforskning. Udviklingen i sundhedsvæsenet stiller i stigende grad krav om samarbejde og om viden, der kan omsættes hurtigt til praksis. Samtidig øges behovet for forskningsmetoder, der kan balancere høj faglig kvalitet med krav om hurtig og praksisnær vidensproduktion. I den kontekst har vi haft fokus på at opbygge og styrke et bredt forskningssamarbejde samt sikre fremdrift i tværgående forskningsprojekter.

Et centralt fokus i året har været arbejdet med at etablere en officiel tilknytning til Syddansk Universitet. Formålet er at understøtte centrets udvikling og skabe en tættere integration mellem praksisnær forskning og universitetets akademiske miljøer. Tilknytningen styrker vores faglige grundlag og giver bedre muligheder for at indgå i nationale og internationale samarbejder samt for at udvikle og gennemføre forskningsprojekter i samspil med stærke faglige miljøer.

2025 har også været året, hvor vi har gennemført en intern evaluering af centrets arbejde. Evalueringen bekræfter vores styrke i det praksisnære arbejde og i at samle relevante samarbejdspartnere. Samtidig peger den på behovet for fortsat at udvikle vores kapacitet og prioritering, så vi i endnu højere grad kan understøtte koordinering og fremdrift i forskningsaktiviteter. Evalueringen udgør dermed et vigtigt afsæt for centrets videre udvikling.

Samarbejde er en hjørnesteen i vores arbejde. I 2025 har vi haft fokus på at udbygge det kommunale samarbejde og bidrage til et bredere regionalt samarbejde. Samtidig har vi styrket vores rolle som samlende aktør og drivkraft i forskningsprojekter med fokus på fælles forskningsproduktion og på at levere anvendelig viden inden for kortere tidshorisonter.

Vi har desuden styrket vores synlighed og bidrag til den offentlige debat. Som vært for en paneldebat på Folkemødet samlede vi centrale samarbejdspartnere til en drøftelse af fremtidens sammenhængende sundhedsvæsen og behovet for viden, der kan understøtte beslutninger.

Endelig har vi taget skridt til at udbygge vores samarbejder uden for regionen – både nationalt og i et nordisk perspektiv – som en naturlig forlængelse af vores arbejde.

Vi vil gerne rette en stor tak til alle samarbejdspartnere, forskere og praksisaktører, der har bidraget til centrets arbejde i 2025. Jeres engagement og samarbejde er afgørende for, at vi kan udvikle brugbar viden og omsætte den til løsninger i et sundhedsvæsen i forandring.

God læselyst!

Mette Elkjær
Centerleder

Begivenheder i 2025

JAN

- Arrangør og vært for arrangement i Dansk Selskab for Almen Medicin i Region Syddanmark

MAR

- Rapport: *Perspektiver på returnerede henvisninger fra sygehusvisitationer*
- Oplæg for præhospitale visitationsenheder på Sygehus Sønderjylland ifm. projekt Udekørende teams
- Oplæg for Rotary Sønderborg

MAJ

- Styregruppemøde i Projekt Sammen på Tværs
- Præsentation af projektet udekørende teams for kolleger i Lissabon, Portugal
- Centret mødtes med sin ekspertgruppe

FEB

- Oplæg for Sundhedsklynge Lillebælt
- Præsentation v. Sundhedsklynge Sønderjylland
- Oplæg op Hospital at Home på Pårørendedagen
- Besøg på Norwegian University of Science and Technology, Trondheim ifm. Hospital at Home-projektet

APR

- Temadag om KOL i samarbejde med Center for Fælles Beslutningstagning og Syddansk Universitet
- Præsentation af projektet Hospital at Home for kolleger i Wien
- Deltagelse på Tværsektorielt Seminar om Forskning ved Odense Universitetshospital

JUN

- Deltagelse på Folkemødet, Bornholm

AUG

- Publikation: *Mapping the organisational and interventional framework for patients admitted to Hospital-at-Home for acute illness in Scandinavia – a scoping review protocol*
- Publikation: *Causes and consequences for rejected or returned referrals from general practice*
- Ansættelse af kommunikationsmedarbejder
- Centret er på studiebesøg på REHPA

DEC

- Publikation: *Danish translation and cultural adaptation of three implementation outcomes of healthcare innovations—acceptability, appropriateness, and feasibility*
- Deltagelse på konferencen: Virtuelle konsultationer i Sundhedsvæsnat

SEP

- Ansættelse af lektor

OKT

- Besøg af og præsentation for Institutrådet på IRS.

NOV

- Rapport: Kom Trygt Hjem
- Centrets forskning vedr. Clinical Frailty Scales præsenteres på Åben Forskerdag
- Deltagelse i netværksseminaret: Nordisk Netværk for Velfærdssydelser
- Centret mødtes med sin ekspertgruppe

Er viceværter nøglen til bedre sundhed blandt ældre?

I 2025 blev centret bevilget cirka 2 mio. kroner til projekt VÆRD. Projektet samler forskning, kommune og boligforeninger i et fælles udviklings- og forskningssamarbejde, der har til formål at styrke sundheden og trivslen blandt ældre i almene boliger - og her spiller viceværterne en helt særlig rolle.

Danmark står over for en markant udvikling: Vi lever længere, og det betyder flere ældre borgere. Men med alderen følger ofte nye udfordringer. Mange oplever kroniske sygdomme, nedsat funktionsevne eller ensomhed. Samtidig kan det være svært at få den nødvendige hjælp. For mange ældre kan vejen til lægen føles lang og besværlig, og hvis den ældre heller ikke har en pårørende, der kan tage dem under armen, kan et trivielt lægebesøg virke som et bjerg at bestige. Alle rede nu er sundhedsvæsenet under stigende pres - og det vil fortsætte i fremtiden.

Vi har længe set en ulighed i sundhed i den del af befolkningen der bor i almene boligbyggerier. De har et dårligere mentalt helbred og ringere livskvalitet end resten af befolkningen. De har flere usunde vaner og lever kortere. Derfor har vi behov for at se på, hvordan sektorer kan samarbejde på andre, nye og bedre måder om at skabe mere sammenhængende og nære sundhedstilbud. Én af de måder er projekt VÆRD, der er målrettet ældre i almene boligområder, siger Mette Elkjær, lektor og centerleder ved Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark.

I de almene boligområder er kontakten mellem beboere og ældre oftest jævnlig og venskabelig. Derfor er det ikke sært, at viceværter - som anno 2026 omtales ejendomsfunktionærer - ofte er de første til

at identificere tegn på adfærdssændringer. Ejendomsfunktionærerne har en helt særlig mulighed for at hjælpe ældre beboere.

Som i resten af landet tilbyder Aabenraa Kommune forebyggende hjemmebesøg til ældre i kommunen. Formålet med et forebyggende hjemmebesøg er at fremme sundhed og trivsel blandt ældre, så de kan leve et godt og funktionsdygtigt liv så længe som muligt. I Aabenraa Kommune fik man den tanke, at der kunne være en social slagside i, hvilke ældre der havde overskud og ressourcer til at tage imod et forebyggende hjemmebesøg.

- Vi har længe haft et ønske om at udvikle nye tilgange til at få øje på de sårbare ældre, som ikke selv har overskud til at kontakte os. Vi interesserer os for, hvordan vi fremmer sundhed og trivsel for de ældre,

som af forskellige årsager ikke gør brug af de forebyggende hjemmebesøg, forklarer Mie Pedersen, der er centerleder for Aktivitet og Forebyggelse i Aabenraa Kommune.

Projekt Viceværter i Ældreomsorgen med Ressourcer og Dialog - eller VÆRD i daglig tale - er et udviklings- og forskningsprojekt i samarbejde mellem Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark, Aabenraa Kommune, Kolstrup Boligforening og Aabenraa Andelsboligforening. I projektet kompetenceudvikles ejendomsfunktionærer til aktivt til at se, forstå og handle på sundhedsmæssige adfærdssændringer med henblik på at understøtte beboernes sundhed og trivsel. De bliver fronten i et mere effektivt samarbejde mellem ældre, sundhedsvæsen og kommune, som kan understøtte ambitionen om et mere borgernært sundhedsvæsen

Når timingen er helt rigtig

Et projekt af denne karakter har været undervejs i nogen tid. Faktisk bygger VÆRD på erfaringer fra et lignende projekt, Community Varde, hvor sociale viceværter styrker sammenhængskraften, fællesskaberne og trivslen i almene boligområder i to udvalgte landsbyer. VÆRD adskiller sig ved at udvikle og afprøve en samarbejdsmodel på tværs af sektorer, hvor viceværter gennem et kompetenceudviklingsforløb får viden, færdigheder og kompetencer til at understøtte beboernes sundhed og trivsel.

I Aabenraa Kommune har man længe set behovet og muligheden for at gribe et sådant projekt an, men har manglet den rette indgang til at komme i gang. Den samme ambition spirede i boligforeningerne, hvor ejendomsfunktionærer jævnligt opdagede ændringer i beboeres adfærd. De manglede dog konkrete handlemuligheder, for hvem henvender man sig til – og må man overhovedet det? Da Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark i 2025 rakte ud til Aabenraa Kommune og boligforeningerne med et tilbud om at deltage i projekt VÆRD, var humøret derfor højt.

- På det tidspunkt, hvor vi får tilbuddet om at deltage i projekt VÆRD, er vi allerede i dialog med SALUS Boligadministration, der er paraply for de lokale boligforeninger om, hvordan vi kan målrette vores tilbud til de ældre beboere. Projektet dumper derfor lige ned i en proces, hvor vi allerede er i gang med at afsøge, hvordan vi kan indrette vores tilgang til de sårbare ældre mere målrettet. Det er jo bare den helt rigtige timing, fortæller Mie Pedersen.

Projektet løber i to år, men allerede nu har alle parter tilkendegivet en interesse for at drive projektet videre, hvis resultaterne viser sig at være gode.

Erfaring, undervisning og engagement

Kompetenceudviklingen af ejendomsfunktionærer i VÆRD er et struktureret forløb bestående af fire moduler. Undervisningen er bygget op omkring fysisk undervisning på modulerne, men det forventes i lige så høj grad at ejendomsfunktionærerne bruger deres viden, færdigheder og kompetencer i praksis. Tiden imellem modulerne anvendes på den måde til at ejendomsfunktionærerne kan omsætte og overføre ny viden og eksisterende erfaring til praksis.

- Efter gennemførelsen af modul 1 i VÆRD har vi besøgt ejendomsfunktionærerne i deres hverdag. Her møder vi en stor motivation og engagement i arbejdet med VÆRD. De tager aktivt del i indsatsen og bringer deres egne erfaringer i spil, samtidig med at de er nysgerrige på hinandens perspektiver. Det er tydeligt, hvordan der er ved at opstå et stærkt fællesskab på tværs, hvor observationer og handlinger deles, og hvor læring sker i dialog. Det giver et solidt fundament for det videre arbejde med de kommende moduler, fortæller forskere og projektkoordinatorer Anne Høj-

Mie Pedersen er centerleder ved Aktivitet og Forebyggelse i Aabenraa Kommune.

gaard og Tina Damgaard.

Engagementet blandt ejendomsfunktionærerne i Kolstrup Boligforening og Aabenraa Andelsboligforening er til at få øje på. Gennem mange års erfaring kender de til beboerne og deres udfordringer. Det fortæller ejendomsfunktionær Stefan Jepsen fra Aabenraa Andelsboligforening.

- Når jeg – og mine kolleger – kommer ud til folk og laver en opgave, så sker det jo, at vi kan fornemme, at de har brug for hjælp. Det er ikke nyt for os, for det har vi mange års erfaring med at fornemme. Det, der er nyt, er at projekt VÆRD giver os den struktur, der har været brug for og så gør det os mere opmærksomme på, hvordan vi skal handle. Men vigtigst af alt, så ved vi at der er nogen, der griber vores beboere, når vi henvender os til Aabenraa Kommune.

Nytænkning af nær sundhed

Den demografiske udvikling understreger behovet for et mere sammenhængende og nært sundheds-

væsen, der kan gribe udfordringerne før de opstår. Det kræver kreativitet og nytænkning at finde fremtidens løsninger i et sundhedsvæsen, der historisk set har været karakteriseret ved silotænkning og afgrænsede fagligheder. Mobiliseringen af fagfolk udenfor sundhedsvæsnets, som det er tilfældet i VÆRD, kan være et peg i retningen af fremtidens sundhedsvæsen.

- Projekt VÆRD er et godt eksempel på, hvordan tværsektorielt samarbejde kan være løsningen på komplekse problemstillinger. Hver aktør sidder med hver sin brik til

puslespillet. Ejendomsfunktionærerne har beboernes tillid og kommunerne er dygtige til at forebygge, hvis de får muligheden. Det er aktiveringen på tværs af sektorer, der mangler, hvis vi skal et skridt mod lighed i sundhed og øget livskvalitet, fortæller centerleder Mette Elkjær.

Det kræver støtte fra mange aktører at gøre sundhedsvæsnets både mere sammenhængende, nært og effektivt, men hvis det lykkes, kan summen vise sig at være mere end dets bestanddele.

Stefan Jepsen er vicevært - i dag kaldet ejendomsfunktionær - ved Aabenraa Andelsboligforening og kender beboerne

Nye danske værktøjer skal støtte implementeringen af innovationer hurtigere

Tværasektorielt Forskningscenter har i 2025 oversat og tilpasset tre internationale spørgeskemaer, der skal styrke arbejdet med at implementere nye løsninger i det danske sundhedsvæsen.

Hver dag udvikles nye idéer, der skal forbedre sundhedsvæsenet. Det kan være nye behandlingsmetoder, digitale løsninger eller smartere arbejdsgange. Men selv den bedste idé er værdiløs, hvis den ikke integreres, anvendes eller implementeres i praksis.

I 2025 publicerede Implementation Science Communications artiklen Danish translation and cultural adaption of three implementation outcomes of healthcare innovations – acceptability, appropriateness, and feasibility, som Tværasektorielt Forskningscenter står bag.

Artiklen beskriver arbejdet med at oversætte og tilpasse tre nøglespørgeskemaer – AIM, IAM og FIM – til dansk kontekst. Spørgeskemaerne er anvendes til at beskrive sundhedsprofessionelles accept af en intervention samt deres oplevelse af interventionens egnethed og gennemførlighed.

Indtil nu har redskaberne kun været at finde på engelsk, og det kan give udfordringer, når de anvendes af danske sundhedsprofessionelle og i en dansk kontekst i det, at ikke alle læser og forstår engelsk, ligesom der ikke er taget højde for sproglige og kulturelle forskelle mellem engelsktalende lande og Danmark.

- Vi har erfaret at lokale oversættelser af de engelske spørgeskemaer er blevet brugt på meget forskellig i Danmark. Dette er et problem, da det vanskeliggør sammenligning af resultater på tværs af interventioner og implementeringsprocesser

i Danmark. Nu har vi et værktøj på dansk, som implementeringskonsulenter og forskere kan tage i brug, når de skal forberede eller gøre status for implementeringsprocesser, hvor nye interventioner skal integreres i det danske sundhedsvæsen, fortæller forsker Helle Mätzke Rasmussen

Oversættelsen og tilpasningen af de tre spørgeskemaer er den første af sin slags i Danmark, og udgør derfor et skridt imod en fælles måde at evaluere implementeringsparathed blandt sundhedsprofessionelle på tværs af sektorer og faggrupper. Ligesom de muliggør sammenligning med tilsvarende projekter i Danmark og Internationalt.

Systematisk oversættelse og kulturel tilpasning

For at sikre en høj kvalitet fulgte oversættelsen og tilpasningen den internationalt anerkendte guideline udviklet af Dorcas Beaton og hans kolleger. Oversættelsen foregår i seks trin, hvori både personer med dansk og engelsk som modersmål er involveret i at identificere uoverensstemmelser og nå til enighed om en fælles forståelse. Derefter er spørgeskemaerne testet på 33 sundhedsprofessionelle i Danmark med henblik på at udvikle en endelig dansk version af spørgeskemaerne. Oversættelsen er sket uden større ændringer i forhold til den originale version, og dermed sikret den begrebsmæssige forståelse.

- Overordnet viste afprøvningen at de sundhedsprofessionelle havde

Helle Mätzke Rasmussen er forsker ved Tværasektorielt Forskningscenter Region Syddanmark og adjunkt ved Syddanmarksk Universitet

nemt ved at forstå AIM, IAM og FIM, men at nogle fandt det vanskeligt at skelne spørgsmålene fra hinanden. Dette førte til enkelte justeringer i spørgeskemaerne, men også til en samtidig erkendelse af, at det ikke altid er muligt at finde danske begreber med en nuanceringsgrad, der svarer til de engelske. Dette peger på, at det er oplagt at arbejde videre med den danske version og undersøge om antallet af spørgsmål kan reduceres, uden at der går væsentlige detaljer tabt, fortæller Helle Mätzke Rasmussen

Fremtidig forskning i anvendelsen af de danske spørgeskemaer vil kun styrke den viden, vi har om, hvordan vi evaluerer implementeringsparathed i det danske sundhedsvæsen. Med dette bidrag har det danske sundhedsvæsen nu et praktisk, let anvendeligt og begrebsmæssigt robust værktøj.

Forskning

Forskningen i Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark består af forskningsprogrammer, som er iværksat af centret selv samt samarbejdsprojekter, hvor centret indgår som partner i forskningsprojekter med andre forskningsenheder og organisationer. I det følgende er der redegjort for en række udvalgte projekter i 2025.

Centrets egne forskningsprogrammer er

- Hospital-at-Home (HaH)
- Udekørende teams
- 72-timers udvidet behandlingsansvar
- VÆRD - Opstart i 2026.

Centrets samarbejdsprojekter er:

- Safe Hands
- Afviste henvisninger
- Kom Trygt Hjem
- Vi gør papiret levende
- Projekt Akut Palliation
- Screening af skrøbelighed
- Forskning på Tværs
- Sammen på Tværs
- Projekt KOL
- GO-CP
- Børne- og Ungeprojektet
- Oversættelsesprojektet

Hospital-at-Home

Samarbejdspartnere

Forskningsenheden for Almen Praksis, Institut for Sundhedstjenesteforskning, UC Syd, Central Enhed for Infektionshygijne Statens Serum Institut, UCL Erhvervsakademi, Center for Innovativ Medicinsk Teknologi ved SDU, Forskningsenheden for Psykiatrien, Middelfart Kommune, Sygehus Lillebælt og Fænosundlægerne, Fænosundhuset

Om forskningen

Forskningen i Hospital-at-Home (HaH) afdækker viden om konceptet HaH, der dækker over hospitalsbehandling i eget hjem – et alternativ til indlæggelse. Projektet skal identificere risici forbundet med de fysiske rammer for HaH samt undersøge patienter og pårørendes perspektiver. Sikring af de fysiske rammer og indsigt i patienter og pårørendes perspektiver er afgørende for henholdsvis at levere hygiejnisk forsvarlig behandling i hjemmet og respektere patientens privatliv og autonomi.

Årets fremskridt

En review-protokol, der har til hensigt at kortlægge komponenter og interventioner i HaH, er publiceret. Det har ført til et scoping review, der har identificeret tre overordnede modeller for HaH i Skandinavien, som afspejler forskellige organisatoriske og strukturelle forudsætninger i sundhedsvæsenet. Scoping reviewet afventer reviewers afgørelse.

I 2025 har vi udvidet forskningen med en undersøgelse af patienter og pårørendes perspektiver på dét at modtage hospitalsbehandling i hjemmet. Registrering og godkendelser af dataaftaler ifm. undersøgelse af patienter og pårørendes perspektiver er på plads. Der er udarbejdet interviewguides på baggrund af eksisterende litteratur.

Resultater

Ti studier opfyldte inklusionskriterierne i scoping reviewet. Tre primære HaH-modeller blev identificeret i Skandinavien: (1) kommunale akutte sygeplejeteams, der samarbejdede med praktiserende læger (almen praksis) og hospitalslæger, eller kommunale mobile akuttilbud med læger, (2) hospitalsforankrede akutmodtagelsesteams, der leverede mobil akutbehandling, og (3) specialiserede akutafdelinger, der integrerede virtuel og fysisk sundhedspleje. De mest almindelige interventioner omfattede intravenøs behandling, patientnær diagnostik (point-of-care-diagnostik), klinisk monitorering og digitale konsultationer. Størstedelen af HaH-patienterne var ældre voksne med flere kroniske sygdomme, som typisk blev behandlet for infektioner, dehydrering eller forværring af kroniske lidelser.

Perspektiver og fremtid

Forskellene mellem HaH-modellerne ligger især i, hvordan sygeplejefaglige ressourcer er organisatorisk forankret, og hvordan samarbejdet mellem kommuner, almen praksis og hospitaler er tilrettelagt.

Analysen tydeliggør, at organiseringen af HaH ikke er en ensartet løsning, men formes af nationale, regionale og kommunale styrings- og ansvarsstrukturer. Hvor nogle modeller understøtter tværsektorielt samarbejde gennem personale med flere organisatoriske tilknytninger, er andre modeller kendetegnet ved en mere hospitalscentreret styring eller en central koordinerende enhed.

Samlet set peger resultaterne på, at måden hvorpå HaH organiseres på har betydning for både samarbejdsrelationer, ansvarsplacering og fleksibilitet i behandlingsforløbene. De tre modeller illustrerer dermed, hvordan forskellige strukturelle rammer kan muliggøre – men også begrænse – implementeringen af hospitalsbehandling i hjemmet og påvirke, hvordan omsorgen leveres i praksis.

Udekørende teams

Samarbejdspartnere

Den Præhospitale Forskningsenhed, Ambulance Syd, Forskningsenhederne på Fælles Akutmodtagelse på Sydvestjysk sygehus, Odense Universitetshospital og Sygehus Lillebælt, Psykiatrisk Forskningsenhed samt Nordfyns Kommune og Middelfart Kommune.

Om forskningen

Projektet undersøger forskellige aspekter af nye indsatser, hvor patienter tilbydes en sundhedsfaglig indsats som alternativ til indbringelse til sygehuset. Projektet sætter fokus på manglende forskningsbaseret dokumentation for ordningernes omfang og organisering samt afdækker sundhedsprofessionelles perspektiver på ordningen, og hvad der sker med patienterne i perioden umiddelbart efter indsatsen.

Årets fremskridt

I 2025 har der været fokus på dataanalyse og formidling. Ved udgangen af 2025 var der indsendt manuskript på tre videnskabelige artikler, mens to andre var under udarbejdelse.

Projektets resultater er bl.a. præsenteret for direktionen i Præhospitalet SYD, Personalet på Fælles Akutmodtagelsen på Sygehus Sønderjylland og på internationale konferencer i Portugal (ICIC25) og Østrig i 2025.

Resultater

Projektet har bidraget med forskningsbaseret viden om indsatser, hvor patienter tilbydes en sundhedsfaglig indsats som alternativ til indbringelse til sygehuset. Viden, der dels kan bidrage til evidensbaserede beslutninger om implementering af lignende indsatser i Danmark og sammenlignelige lande.

Projektets resultater omfatter indsamling og formidling af viden om præhospitale muligheder for at afslutte patienter på skadestedet samt viden om sundhedsprofessionelles perspektiver på implementering af de Præhospitale Visitationssenheders i Region Syddanmark. Resultater der kan bidrage til at sikre ensartede præhospitale tilbud på tværs af de fem regioner og bidrage til en evidensbaseret tilgang ved implementering af nye enheder samt forbedre det tværsektorielle samarbejde omkring de eksisterende enheder.

Perspektiver og fremtid

Projektet vil i 2026 arbejde videre med at få de sidste delresultater publiceret i internationale videnskabelige tidsskrifter. Der er ikke planlagt initiering af nye delprojekter i forskningsprogrammet.

Evaluerings af 72-timers-ordningen

Samarbejdspartnere

Forskningsenheden for Almen Praksis og Forskningsenheden for Sundhedsfremme, Syddansk Universitet, Forskningsenheden for Akutmedicin, Sygehus Sønderjylland, Lungemedicinsk Forskningsenhed, Sygehus Lillebælt, Regionsdirektørkredsen (Region Syddanmark, Region Sjælland, Region Midtjylland, Region Nordjylland), DEFACTUM Social, sundhed & arbejdsmarked, Region Midtjylland

Om forskningen

Projektet har bidraget med en implementeringsanalyse til den nationale evaluering af ordningen 72-timers udvidet behandlingsansvar. Projektet omhandler muligheder og udfordringer med implementering af ordningen på sygehuse, i kommunerne og hos almen praksis. Projektets resultater kan bidrage med viden om behov for yderligere implementerings aktiviteter, som kan give ordningen mulighed for at leve op til sit fulde potentiale.

Årets fremskridt

Projektet har i 2025 primært arbejdet med at forberede formidling af projektets resultater i to videnskabelige manuskripter og enkelte tilrettelser til projektets afrapportering på baggrund af en høringsperiode hos projektets opdragsgivere

Resultater

Ordningen blev i starten af året udvidet til 96 timer og en bredere målgruppe af patienter. Projektets resultater og erfaringer har været til rådighed for de involverede parter under implementering af denne udvidelse, hvorfor det forventes, at de har været anvendt.

Perspektiver og fremtid

Projektet arbejder fortsat med den videnskabelig formidling af projektets resultater, hvilket forventeligt kan afsluttes i 2026.

Afviste henvisninger

Samarbejdspartnere

Projektet er initieret af Forskningsenheden for Almen Praksis, Syddansk Universitet

Om forskningen

Projektet belyser omfang, årsager og konsekvenser af afviste henvisninger. Formålet er at identificere tværsektorielle udfordringer i henvisningsprocessen og at bidrage med viden, som kan styrke kvaliteten, sammenhængen og patientsikkerheden på tværs af sundhedsvæsnets sektorer.

Årets fremskridt

I 2025 er undersøgelserne af praksiskonsulenters og sygehusvisitorers perspektiver på afviste henvisninger, afsluttet. Praksiskonsulenternes perspektiver er publiceret i Ugeskrift for Læger, mens perspektiver fra sygehusvisitorer er formidlet i en rapport og indsendt som videnskabelig artikel til BMC Health Services Research.

Resultater

Studierne viser, at afviste henvisninger primært er drevet af strukturelle og organisatoriske forhold snarere end manglende faglighed. Der dokumenteres konsekvenser i form af forsinkede og fragmenterede patientforløb, øget social ulighed samt belastning af almen praksis. Henvisningssystemet fungerer generelt godt ved veldefinerede og afgrænsede problemstillinger. Men det er udfordret, når patienter har komplekse symptombilleder, går på tværs af specialer eller ikke passer ind i eksisterende strukturer. En væsentlig pointe er, at henvisningssystemet i praksis er organiseret som envejskommunikation (accept/afvisning), med begrænsede muligheder for dialog. Det betyder, at vurderinger ofte må træffes uden mulighed for afklaring, hvilket kan føre til afvisninger, gentagelser og forsinkelser i patientforløb.

Perspektiver og fremtid

De næste skridt i projektet er en audit af 1.000 henvisninger med henblik på at identificere begrundelser og mønstre i afviste henvisninger. Derudover undersøges patienters oplevelser af forløbet før og efter en afvist henvisning, herunder betydning for sygdomsforløb, hverdagsliv og muligheder for at navigere i sundhedsvæsnets. De foreløbige resultater peger på et betydeligt potentiale for at forbedre henvisningskvaliteten gennem tydeligere kriterier, styrket tværsektoriel kommunikation og en fælles forståelse af ansvar og opgavefordeling. Ved projektet afslutning at omsættes de samlede resultater til en beskrivelse af afvisningsårsager og konkrete anbefalinger til initiativer der understøtter tværsektoriel kommunikation henblik på mere sammenhængende og bæredygtige patientforløb.

Sammen på tværs

Samarbejdspartnere

Blå Kors, Danmark, Sygehus Sønderjylland inkl. Psykiatrien, Aabenraa Kommune, Almen praksis i Aabenraa Kommune.

Om forskningen

Sammen på Tværs er et projekt, der har til formål at forbedre vilkårene for og adgangen til sundhed for socialt udsatte borgere og mennesker med selvskadende adfærd samt mindske ulighed i sundhed igennem forskning og et bredt samarbejde på tværs af sygehus, kommune, psykiatri, almen praksis og private aktører. Projektet introducerer en banebrydende tilgang til etablering af forskningspraksis i kommunalt regi.

Årets fremskridt

I 2025 er Sammen på Tværs kommet godt i gang. De første planlagte delprojekter er blevet igangsat, og de første forskningsaktiviteter er påbegyndt. Dataindsamlingen er afsluttet ift. individuelle interviews med brugere af socialsygeplejen på Den blå Oase og fokusgruppeinterviews med professionelle, der arbejder med mennesker med selvskadende adfærd.

Der er etableret et medarbejderbaseret forskningsmiljø, hvor flere medarbejdere fra kommunen aktivt deltager i projektets arbejde og udvikling. Derudover er der blevet afholdt oplæg og præsentationer for relevante interessenter for at informere om projektets formål, foreløbige aktiviteter og foreløbige resultater. Disse aktiviteter har bidraget til at styrke samarbejde og videndeling omkring projektet. Samlet set har året været præget af en god opstart, hvor de centrale rammer og samarbejdsrelationer er blevet etableret.

Resultater

Foreløbige resultater fra projektet viser, at den sociale sygeplejeklinik fungerer, fordi der er skabt et rum, hvor brugerne kan være sig selv. Det monitoreres om brugerne har behov for hjælp og tildeles hjælp med blik for at den enkelte ikke føler sig til besvær. I forhold mennesker med selvskadende adfærd er analysen af fokusgrupperne undervejs.

Perspektiver og fremtid

Fremadrettet vil Sammen på Tværs fokusere på at videreudvikle de igangsatte delprojekter og styrke samarbejdet mellem de involverede medarbejdere. Der vil desuden blive arbejdet med at indsamle og analysere data samt formidle resultater til relevante interessenter. Dette skal bidrage til projektets fortsatte udvikling og forankring.

Projekt KOL

Samarbejdspartnere

Center for Fælles Beslutningstagning, Citizen Science Center ved Syddansk Universitet, Lungemedicinsk Forskningsenhed og Anæstesiologisk Afdeling, Sygehus Lillebælt, Vejle.

Om forskningen

Mennesker med KOL bevæger sig gennem et komplekst sundhedsvæsen, hvor behandling og støtte leveres på tværs af hospitaler, almen praksis, kommunale tilbud og hjemmet. Komplexiteten skaber udfordringer med koordination, kommunikation og patientinddragelse. Projekt KOL har til formål at undersøge, hvordan mennesker, der lever med KOL, nærmeste pårørende og sundhedspersonale kan skabe mere sammenhæng og mening i beslutninger om behandling af KOL.

Årets fremskridt

I 2025 inviterede Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark i samarbejde med Center for Fælles Beslutningstagning og Citizen Science til temadagen Beslutninger om behandling af KOL. Formålet med dagen var at få indblik i, hvordan beslutninger om bl.a. behandling, indlæggelse og undersøgelser træffes bedst muligt på tværs af sundhedsvæsenet.

Som deltager fik man muligheden for at pege på udfordringer og løsninger i arbejdet med at skabe bedre og mere sammenhængende patientforløb – for både borgere og sundhedsprofessionelle.

Temadagen affødte otte temaer og tre forskningsspørgsmål, som omdannes til en projektansøgning målrettet Danmarks Frie Forskningsfond.

Perspektiver og fremtid

Det forventes, at projektet udvikler nye måder at skabe mere sammenhængende og personcentrerede forløb for mennesker med KOL. Gennem forskning i patient- og pårørendeoplevelser, adgang til specialistviden og sundhedsprofessionelles kompetencer skaber projektet en ny tværsektoriel model for fælles beslutningstagning. Modellen skal udvikles og afprøves i praksis, og det skal munde ud i konkrete anbefalinger, der kan styrke kvaliteten af kroniske forløb, mindske ulighed og give patienter mere indflydelse og tryk i hverdagen.

Projektet forventes opstartet i 2026.

Børne- og ungeprojektet

Samarbejdspartnere

Sundhedsklynge Sønderjylland, Odense Universitetshospital, Aabenraa Kommune, Haderslev Kommune

Om forskningen

Projektet omhandlede kommunikations- og informationsveje på børne- og unge området.

Arbejdet er igangsat af Fagligt Strategisk Niveau i Sundhedsklynge Sønderjylland, der har udpeget Implementeringsgruppen (IPG) - Forebyggelse og Børn & Unge, til at repræsentere sundhedsklyngen i projektets styregruppe. Projektet skulle understøtte Sundhedsklyngens arbejde med området.

Årets fremskridt

Arbejdspakke 1 omhandlende kortlægning af kommunikations- og informationsveje på tværs af sektorer på børne- og ungeområdet i Sønderjylland er afsluttet med udgivelse af en rapport med UC SYD som afsender og en mini-folder med Tværsektorielt Forskningscenter og UC SYD som afsender.

Arbejdet med de øvrige arbejdsplaner i projektet er sat i bero efter aftale med Implementeringsgruppen (IPG) - Forebyggelse og Børn & Unge.

Resultater

En rapport og mini-rapport er udgivet.

Perspektiver og fremtid

Projektets resultater er formidlet til Implementeringsgruppen (IPG) - Forebyggelse og Børn & Unge, og er dermed til rådighed som beslutningsstøtte.

Oversættelsesprojektet

Samarbejdspartnere

Medicinsk Forskningsenhed, Sygehus Sønderjylland og Forskningsenhed for Fællesakutmodtagelsen på Sygehus Lillebælt i Kolding, Institut for Regional Sundhedsforskning, Syddansk Universitet, UC Syd

Om forskningen

Implementering af nye indsatser i sundhedsvæsenet kræver viden om, hvordan de opleves og vurderes af sundhedsprofessionelle. Dette kan gøres med redskaberne Acceptability of Intervention Measure (AIM), Intervention Appropriateness Measure (IAM) og Feasibility of Intervention Measure (FIM)

For at kunne anvendes i en dansk kontekst er det nødvendigt at oversætte og kulturelt tilpasse spørgsmålene, så de både sprogligt og meningsmæssigt passer til danske sundhedsprofessionelles arbejde og praksis. Projektet har oversat de tre spørgeskemaer.

Årets fremskridt

Spørgeskemaerne er alle oversat og tilgængelige på centrets hjemmeside.

Projektet er desuden formidlet i en videnskabelig artikel.

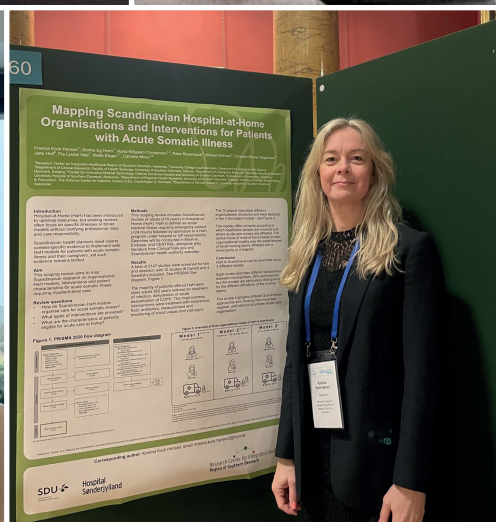
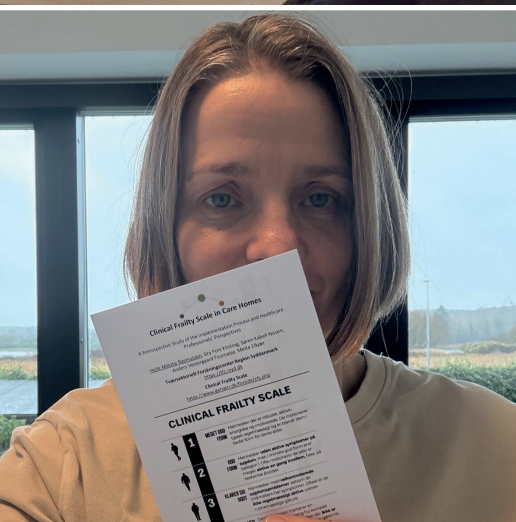
Resultater

Spørgeskemaerne er oversat og kulturelt tilpasset til dansk kontekst gennem en systematisk proces og testet blandt danske sundhedsprofessionelle. Resultaterne viser, at de danske versioner er klare, relevante og anvendelige i praksis.

Perspektiver og fremtid

Projektets resultater (de oversatte spørgeskemaer) er anvendt i andre forskningsprojekter - og vil danne grundlag for vidensformidling til interessenter indenfor implementering i 2026.

Publikationer

Videnskabelige artikler

Hansen KK, Christensen MK, Mogensen CB, Biesenbach P, Holt J, Veje PL, Elkjær M, Moos C. Mapping the organisational and interventional framework for patients admitted to Hospital-at-Home for acute illness in Scandinavia - a scoping review protocol. PLoS One. 2025 Aug 4;20(8):e0328645. doi: 10.1371/journal.pone.0328645. PMID: 40758683; PMCID: PMC12321056.

Kjær NK, Elkjær M, Ibsen H, Mogensen CB, Søndergaard J, Pedersen KM, Lykkegaard J. Causes and consequences of rejected or returned referrals from general practice. Dan Med J. 2025 Aug 22;72(9):A01250002. doi: 10.61409/A01250002. PMID: 40927834.

Rasmussen HM, Dalsgaard JL, Hoffmann E, Moos C, Bauer EH, Hansen KK, Abrahamsen C, Elkjær M. Danish translation and cultural adaptation of three implementation outcomes of healthcare innovations-acceptability, appropriateness, and feasibility. Implement Sci Commun. 2025 Dec 24;7(1):14. doi: 10.1186/s43058-025-00848-0. PMID: 41437128; PMCID: PMC12849133.

Søvsø MB, Thomsen JL, Frischknecht Christensen E, Iversen KK, Folke F, Mogensen CB, Lassen A, Søndergaard J, Christensen HC, Elkjær M, Heltberg AS, Væggemose U, Mikkelsen S, Andersen LB, Gude MF, Gehrt TB, Zakariassen E, Huibers L. Reorganization of the Danish out-of-hours primary care - a descriptive study. Scand J Prim Health Care. 2025 Sep;43(3):639-648. doi: 10.1080/02813432.2025.2490915. Epub 2025 Apr 20. PMID: 40254786; PMCID: PMC12377141.

Rapporter

Listen inkluderer enkelte rapporter fra 2026, da projekterne er afsluttet.

Elkjær M, Lykkegaard J, Mogensen CB, Ibsen H, Søndergaard J, Kjær NK: Perspektiver på returnerede henvisninger: Årsager og alternativer til returnerede patienthenvisninger fra almen praksis til sygehusene i Region Syddanmark baseret på interviews med praksiskonsulenter (2025).

Elkjær M, Lykkegaard J, Ibsen H, Søndergaard J, Kjær NK: Perspektiver på returnerede henvisninger fra sygehusvisitatorer: Baseret på interviews om samarbejde, årsager og alternativer til returnerede henvisninger fra sygehusene i Region Syddanmark til almen praksis. (2025)

Ipsen JA, Wolff, DL, Christensen, MK, Petersen SR, Elkjaer M: Effekt og omkostninger Kom Trygt Hjem-forløbene (2025). Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark, Sygehus Sønderjylland, Kresten Phillipsens vej 15, 6200 Aabenraa

Lykkegaard J, Kjær NK, Merrild CH, Thomsen JL, Munk A, Pedersen KM, Elkjær M, Søndergaard J: Overførsel af opgaver fra sygehuse til almen praksis i forbindelse med returnering af henvisninger (2025). Udgivet af: Audit Projekt Odense (APO) Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense Esbjerg Syddansk Universitet.

Sevelsted JT, Elkjær M, Budtz CR, Rasmussen HM, Hoffmann E, Andersen TV: Evaluering af 72-timers behandlingsansvar (2026). Aarhus: DEFACTUM.

Beck AMT, Petersen KV, & Pedersen LT: Analyse af kommunikations- og informationsveje på tværs af sektorer på børne- og ungeområdet (2026). UC SYD.

Beck AMT, Rasmussen BM, Elkjær M, Rasmussen HM: MINIRAPPORT: Kommunikations- og informationsveje på tværs af sektorer på børne- og ungeområdet (2026). Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark & UC SYD.

Ekspertrådet for forskning i Forebyggelse og Sundhedsfremme: Viden til gavn for Odense Kommunes borgere: Forskning, der forandrer og forbedrer (2025).

Samarbejde & netværk

Udvikling og styrkelse af samarbejdsrelationer har fortsat været en central prioritet for centret med særligt fokus på forskningsmiljøer og kommunale aktører. I løbet af året har centret arbejdet målrettet med at etablere og konsolidere et bredt netværk af samarbejdspartnere, der inkluderer repræsentanter for sundhedssektoren i kommunerne, i regionerne, de almene praksisser og ikke mindst forskningen.

Samarbejderne varierer i karakter og omfang. Nogle indgår som formelle partnere i centrets organisering og projekter, mens andre deltager i mere netværksbaserede aktiviteter, herunder konferencer, workshops og faglige udviklingsforløb. Samlet bidrager samarbejdspartnerne til centrets forskningsprojekter, udviklingsaktiviteter, udvalg og faglige arrangementer.

Kommunerne har i 2025 fortsat været repræsenteret i både styre- og ekspertgruppe. I styregruppen sidder to kommunale direktører, mens der i ekspertgruppen indgår fire kommunale repræsentanter. De kommunale aktører kommer fra kommunerne Odense, Vejle, Varde og Haderslev og bidrager med strategiske perspektiver, praksisnær viden og kommunale indsigter.

De kommunale samarbejdspartnere spiller også en rolle - særligt i projekterne Sammen på Tværs og VÆRD. Samarbejdet med de daværende sundhedsklynger fortsatte i 2025, hvor centret bl.a. præsenterede Kom Trygt Hjem-projektet. Et projekt, der afsluttedes i 2025. Projektet tog afsæt i data leveret af Region Syddanmark og 18 kommuner fra sundhedsklyngerne Sønderjylland, Sydvestjylland og Fyn og leverede en sundhedsøkonomisk effektevaluering af Kom Trygt Hjem-forløbene.

Centerlederen for centret har været medlem af ekspertrådet for Forskning i Forebyggelse og Sundhedsfremme nedsat af Odense Kommune. Centrets viden og erfaringer har bidraget til drøftelser om udviklingen af fremtidens sundhedsvæsen. Deltagelsen i sådanne fora understøtter både videndeling og relationer til centrale interessenter.

I 2025 har centret også fortsat været en del af en netværksgruppe for tværsektoriel forskning i Danmark. I samarbejde med netværket har centret arrangeret en konference om tværsektorielt samarbejde i sundhedsvæsenet. Konferencen afholdes i 2026.

Derudover har centret afholdt en temadag om kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) i foråret 2025 i samarbejde med Center for Fælles Beslutningstagning og Citizen Science. Arrangementet samlede borgere, pårørende og sundhedsprofessionelle med henblik på at skabe mere sammenhængende behandlingsforløb. Erfaringerne fra dagen udmønter sig i et forskningsprojekt, der søges tilskud til i 2026.

Centret har desuden været medarrangør og vært for et arrangement i Dansk Selskab for Almen Medicin i Region Syddanmark i 2025. Omdrejningspunktet for arrangementet var det tværsektorielle arbejde, og centret bidrog med erfaringer fra området og konkrete praksisnære forskningsprojekter.

Formidling

I 2025 har centret arbejdet målrettet med at styrke kendskabet til centrets forskning og aktiviteter blandt beslutningstagere, sundhedsprofessionelle, forskere og den brede offentlighed. Kommunikationsindsatsen tager afsæt i centrets kommunikationsstrategi og understøtter ambitionen om at være en synlig og relevant aktør inden for tværsektoriel forskning og udvikling af sundhedsvæsenet.

En central del af indsatsen har været den direkte kommunikation med kommuner og andre centrale samarbejdspartnere i regionen. Gennem forskningsprojekter og evalueringer har centret leveret rapporter, analyser og øvrige leverancer, som har bidraget til beslutningsprocesser og udviklingsarbejde på tværs af sundhedsvæsenet. Denne form for målrettet vidensformidling er et forsøg på at bringe forskningsresultater i spil blandt relevante aktører.

Centret har samtidig styrket sin digitale tilstedeværelse. LinkedIn har været en vigtig kanal til formidling af forskningsresultater, projektaktiviteter og nyheder. Ved udgangen af 2025 havde centret omkring 1.000 følgere. Et tal som i løbet af 2025 voksede med ca. 450 følgere. Den store tilvækst i interesserede vidner om, at centret endnu ikke har mødt en mæthedstærskel for interesserede.

Hjemmesiden har fortsat fungeret som centrets primære platform for formidling af nyheder, publikationer og projektinformation. Der er løbende arbejdet med at opdatere og videreudvikle hjemmesiden for at sikre, at indholdet er aktuelt, tilgængeligt og relevant for både samarbejdspartnere og øvrige interessenter.

I 2025 bidrog centret med otte oplæg ved danske møder og temadage samt tre præsentationer ved internationale konferencer. Disse aktiviteter har været med til at udbrede kendskabet til centrets forskning og styrke centrets faglige netværk både nationalt og internationalt.

Publikationer udgør fortsat en væsentlig del af centrets kommunikationsindsats. Gennem videnskabelige og faglige publikationer samt centrets årsrapport formidles ny viden til forskere, sundhedsprofessionelle og andre interessenter med interesse for tværsektorielle borgerforløb. Publikationerne bidrager til at styrke centrets faglige profil og understøtter udbredelsen af forskningsbaseret viden.

Centret har desuden været repræsenteret i forskellige faglige fora og ekspertmiljøer. Centerlederen har blandt andet deltaget i Ekspertrådet for Forskning i Forebyggelse og Sundhedsfremme, hvor centrets viden og erfaringer har bidraget til drøftelser om udviklingen af fremtidens sundhedsvæsen. Deltagelsen i sådanne fora understøtter både videndeling og relationer til centrale interessenter.

I 2025 var centret medvært for en paneldebat på Folkemødet på Bornholm med fokus på implementeringen af sundhedsreformen og udviklingen af sammenhængende borgerforløb på tværs af sektorer. Debatten samlede repræsentanter fra regioner, kommuner, professionsorganisationer og universiteter og skabte et forum for dialog mellem forskning, praksis og politik. Arrangementet bidrog til at styrke centrets synlighed i den offentlige debat og understøttede ambitionen om at være en samlende aktør inden for tværsektoriel udvikling og forskning.

Tværsektorielt Forskningscenter Region Syddanmark

Kresten Philipsens Vej 15
6200 Aabenraa
tvaersektorielt-forskningscenter@rsyd.dk
tfc.rsyd.dk

Tryk på ikonet og
følg os på LinkedIn!